

09 יוני 2025

י"ג סיון תשפ"ה

החלטה בבקשה לצו ביניים

בעניינו של [...] – ת.ז. XXXXXXXXXX

שופט: פרופ"א יהודה פינצ'ובר, יו"ר בית הדין המשמעתי.

יועצת משפטית לבית הדין: עו"ד ליאורה ארזי בן-חיים.

תובעת: פרופ"ח יסכה גולדפלד, מיוצגת ע"י עו"ד שחר הופמן.

נקבל: מר [...], מיוצג ע"י עו"ד שמואל ברזני ועו"ד עזה כילאי.

1. הנקבל, מר [...], ת.ז. XXXXXXXXXX, הנו סטודנט בפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים (להלן: "הסטודנט"). בתאריך 19.5.2025 הוגשה נגדו קובלנה משמעטית, בה יוחסו לו המעשים הבאים:
בתאריך 23.4.2025 פרסם ברשת אינסטגרם פוסט, בו שיתף סרטון שמתעד חילופי דברים בין קבוצת סטודנטים בטכניון ובין עובר אורח (שלמיטב ידיעת התביעה אינו סטודנט בטכניון, על רקע המלחמה. הסטודנט הוסיף על הסרטון את הכיתוב: "הפגנה של פרו פלסטינים בטכניון. דינכם מוות כמו מחבלים. בושא שאני לומד עם המחבלים האלו. במקרה בדיוק ברגע הזה עברתי שם והייתה לי צמרמורת שהם חיים לצידו" (להלן: "הפרסום").
2. הסטודנט הואשם בעבירות משמעת לפי הסעיפים שלהלן בתקנון המשמעת:
4.5 "פגע או גרם ביודעין לפגיעה בדרך כלשהי בכבוד הטכניון, או בכבודו או בשמו הטוב של איש הטכניון או אורח הטכניון במעמד כאנשי הטכניון או אורחיו".
4.19 "התנהג בצורה שאינה הולמת סטודנט בטכניון במעשה שנעשה בזיקה לטכניון או בזיקה להיותו סטודנט בטכניון".
3. בד בבד עם הגשת הקובלנה, הגישה התביעה בקשה לצו ביניים נגד הסטודנט, להשעיה זמנית מהלימודים ולהרחקה מהקמפוס (להלן: "הבקשה"). התביעה צירפה לבקשה את הנספחים הבאים: התלונה מתאריך 7.5.2025; תגובת הסטודנט לתלונה מתאריך 15.5.2025 (להלן: "התגובה לתלונה"); הפרסום; צילום מסך של פרופיל החשבון של הסטודנט באינסטגרם.
4. המסמכים נשלחו לסטודנט ע"י מזכירות בית הדין בתאריך 20.5.2025 ונתבקשה תגובתו לצו ביניים. לאחר בקשת ארכה שאושרה, הוגשה תגובת הסטודנט לבקשה לצו ביניים בתאריך 29.5.2025 (להלן: "התגובה").

טענות התביעה בבקשה לצו ביניים

5. בעקבות הפרסום של הסטודנט, הוגשה נגדו תלונה ע"י סטודנטית שנחשפה לפרסום וראתה בו הסתה לאלימות. התביעה הדגישה כי בתגובתו לתלונה הסטודנט אישר את הפרסום, והודה כי המילים שכתב היו קשות ולא ראויות. לדבריו הוא היה בסערת רגשות, ויש לראות את הסרטון המלא כדי להבין את ההקשר של דבריו בפרסום.

6. הטכניון הוא מוסד ישראלי, אשר קבע בחוקתו כי בין יעדיו לשרת את מדינת ישראל, משקה ואוכלוסייתה. תוכנו של הפרסום חמור מאד וצריך להיות מוקע באופן גורף ע"י כל אדם, קל וחומר ע"י אזרח ישראלי הלומד במוסד ישראלי, יחד עם סטודנטים ועובדים ישראליים – יהודים ושאינם יהודים. מיצוי הדין בעניין זה אינו רק צעד מוסרי, אלא גם הכרחי לשמירת מרקם החיים המשותף בטכניון לסטודנטים מכל הלאומים, הדתות והעדויות. מתן הכשר ולגיטימציה לשיח כזה יגרור הידרדרות מהירה של השיח בתוך קהילת הטכניון, עד כדי אלימות פיזית חלילה.
7. הפרסום הוא חמור, מקומם, וחוצה את רף הלגיטימיות. לתמיכה בטענותיה ציטטה התביעה פסיקה של בית המשפט העליון הנוגעת לאבחנה שיש לערוך בין ביטויים מקוממים שיש לגלות כלפיהם סובלנות, לבין ביטויים מסיתים לאלימות שיש להוציאם מחוץ לשיח הלגיטימי. הפרסום פוגע באופן בוטה בכבוד הטכניון, ומהווה התנהגות שאינה הולמת סטודנט בטכניון, תוך פגיעה במרקם החיים המשותף בטכניון. המעשה עשוי לעלות כדי עבירה פלילית של הסתה לגזענות ו/או אלימות או טרור. גם אם הסטודנט התנצל על הפרסום, נוכח כל האמור לעיל הרחקתו בצו ביניים עד לבירור הקובלנה נגדו - נדרשת לצורך שמירת הסדר הציבורי בטכניון. הסמכות לעשות כן מוסדרת בסעיף 17.1 לתקנון משמעת סטודנטים של הטכניון.

טענות הסטודנט בתגובתו לתלונה

8. הסטודנט תיאר את השתלשלות האירועים מנקודת מבטו. לדבריו, בערב יום השואה עבר במקרה סמוך להפגנה בקמפוס. זו הייתה הפעם הראשונה בחייו שראה הפגנה כנגד המלחמה. הוא הבחין בלוחם מילואים שבכה וזעק, ובמפגינים שתקפו אותו מילולית ופיזית, עד להתערבות אנשי אבטחה. כלוחם מילואים בעצמו הסיטואציה טילטלה אותו. הוא המשיך בדרכו ולא תכנן להיות מעורב בסיטואציה.
9. בשעות אחר הצהריים של אותו יום, נחשף לסרטון מהאירוע, אשר התפרסם בשעה 14:35 בעמוד הפייסבוק של "סטודנטים בטכניון" ולתגובות בעקבותיו. הסרטון, בן 21 שניות, תיעד את לוחם המילואים מותקף מילולית ע"י המפגינים. בתגובות הייתה התייחסות לאלימות פיזית כנגד הלוחם, שלדברי הסטודנט הוא ראה במו עיניו.
10. הצפייה בסרטון הציפה בו תחושות קשות. מתוך סערת רגשות שיתף את הסרטון מתוך קבוצת הפייסבוק בסטורי של חשבון האינסטגרם האישי שלו (פתוח לחברים בלבד) בתוספת הכיתוב אשר צוטט לעיל. הכיתוב מתאר "את החוויה האישית המטלטלת שלי מהאירוע... ביטוי ישיר לסערת הרגשות שחוויתי..." (סעיף 4 לתגובה לתלונה). צילום המסך שהמתלוננת צירפה לתלונה אינו משקף את ההקשר המלא ואת עוצמת הרגש שהסרטון המלא עורר. לטענת הסטודנט, כדי להבין את התחושות הקשות שלו ושל אחרים שנחשפו לאירוע, יש לראות את הסרטון המלא ואת שאר הסרטונים והתגובות שפורסמו במרחב הציבורי. אלמלא הסרטון היה מתפרסם ע"י אחרים הסטודנט כלל לא היה מתייחס לנושא לדבריו.
11. תיאור ההפגנה בתלונה אינו מדויק. ברגעי ההפגנה בהם היה נוכח המפגינים רדפו אחרי הסטודנט המילואימניק, גידפו והכו אותו, בתוך הקמפוס. הייתה אלימות רבה פיזית ומילולית, עד להתערבות אנשי האבטחה.
12. "התגובה שלי לסרטון הייתה מהירה, רגשית ובלתי שקולה" (סעיף 6 לתגובה לתלונה). כבר באותו ערב הבין שהמילים שכתב היו "קשות ולא ראויות, אף שלא לכך התכוונתי" (סעיף 7 לתגובה לתלונה). על כן התנצל בפני אחרים שפנו אליו, ולמחרת היום, בתאריך 24.4.2025 בשעה 10:14 מחק את הפרסום.

13. בתאריך 27.4.2025 זומן לשיחה עם דיקן הפקולטה וסגן הדיקן. שם תיאר את החוויה שלו והתנצל על הדברים שכתב. לטענתו מעולם לא פרסם אמירות מסוג זה ברשתות החברתיות וזו אינו שפת הדיבור שלו, בפומבי או בפרטי. זוהי לא השקפת עולמו. מעולם קודם לכן לא התבטא בצורה מסיתה או אלימה כלפי אף אדם, מגזר או עמדה פוליטית. זו הייתה "תגובה רגשית בלתי מבוקרת לאירוע קשה וחריג שמעולם לא חוויתי קודם לכן" (סעיף 9 לתגובה לתלונה). הדברים נפלטו ממנו בלי לחשוב על הפרשנות ועל ההשלכות. קל לכתוב מילה קשה מבלי לעצור ולחשוב – זו הייתה הטעות שלו. הוא למד מהטעות ולא יחזור עליה.
14. לא הייתה לו כל כוונה, ישירה או משתמעת, לקרוא לאלימות כלשהי או לפגיעה במפגינים.
15. כאמור, הפרסום היה במרחב הפרטי, הוא הוסר אחרי מספר שעות, ונחשפו אליו מספר מצומצם מאד של אנשים.
16. הסטודנט צירף לתגובה מכתב המלצה ממרצה בפקולטה, לפיו הוא מכיר אותו כאדם נעים הליכות ורגיש לסביבתו, המתנהל בכבוד ובשיקול דעת.
17. הסטודנט ציין כי אינו מכיר את המתלוננת, ואינו יודע כיצד הפרסום הגיע אליה. הוא אינו מבין מה גרם לה להגיש תלונה שבועיים אחרי הפרסום, אף שלא קרה דבר ואין חשש שיקרה. אילו הייתה פונה אליו ישירות, כפי שעשו אחרים, הם היו מקיימים דו שיח ישיר ומגיעים להבנה. להגשת התלונה אין כל הצדקה, בייחוד כאשר יש מוכנות מלאה מצידו לקחת אחריות ולהתנצל. לסיום, ביקש הסטודנט להזמין את המתלוננת לשיחת הבהרה ופיוס בנוכחות גורם ניטרלי.

טענות ההגנה בתגובה לבקשה לצו ביניים

18. ההגנה מתנגדת לבקשה, וסבורה כי אין לה בסיס אמיתי המקיים את התכלית לשמה נועד סעיף 17 לתקנון. התביעה לא פירטה ולא נימקה מהן הנסיבות המיוחדות, אשר מצדיקות הרחקה בשלב כה מאוחר וקריטי של שנת הלימודים, סעד קיצוני ודרקוני אשר יסב נזק חמור לסטודנט, טרם שהוא נמצא אשם.
19. הפרסום שפורסם אינו ראוי, וראוי היה להימנע ממנו (סעיף 3 לתגובה). הוא תוצר של שיקול דעת מוטעה "בעדין דריתחא" (סעיף 65 לתגובה). לאחר שהסטודנט שב לעשתונותיו הוא הוריד את הפרסום, הבין את חומרתו ולמד את לקחו. גם אם המעשה חמור, הוא אינו מצדיק הקדמת ענישה שתוצאתה קשה ובלתי הפיכה מבחינת עתיד הסטודנט. זהו שימוש שגוי בסעד הזמני. סעד זמני נועד למקרים קיצוניים ביותר, בהם הותרת הסטודנט בחצרי הטכניון יהיה בה פוטנציאל ממשי מידי של הפרת הסדר והשלום במוסד. נסיבות אלה אינן מתקיימות במקרה דנן, ובבקשה לא פורטה תחזית לעתיד לבוא כתוצר של נוכחות הסטודנט בחצרי הטכניון. המשך נוכחותו של הסטודנט בטכניון תהווה גורם ממתן להרגעת הרוחות.
20. הנקבל הנו סטודנט בשנה ג', והוא נדרש לשנים של עבודה ומאמץ כדי להגיע לשלב זה בלימודים. כמו כן הוא קצין בצה"ל אשר שירת חמש שנים. עם פרוץ מלחמת חרבות ברזל הוא הוזעק למוצב קדמי בגבול לבנון, ומספר שעות לאחר התייצבותו בעמדה חווה משבר נפשי ופונה לאבחון וקבל טיפול (צורף סיכום מלר"ד מתאריך 9.10.2023 – נספח א' לתגובה). ימים ספורים אח"כ שב למילואים בתפקיד אחר. לאחר שירות ארוך ומורכב החל טיפול בשירות הפסיכולוגי ובמרכזי הסיוע של הטכניון לסטודנטים (סעיפים 15-19 לתגובה).
21. הסטודנט לא היה נוכח בכל חלקי ההפגנה. לטענת ההגנה "בהתאם למקורות אליהם הוא נחשף, ההפגנה הייתה אלימה גם בתחילתה (התנגשות עם שוטרים) וכן בחלקה שהמשיך בתוככי הטכניון" (סעיף 21 לתגובה).

- בחלק בו היה נוכח, הוא "צפה בהתנצחות חריפה ואלימה", לרבות צרחות והשמעת ביטויים "מהם עולה ניחוח של תמיכה בארגון החמאס... כגון "רוצחי ילדים", "מבצעי ג'נוסייד" ועוד (סעיף 22).
22. ההגנה צירפה לתגובה סרטון, אשר לטענתה מצביע על כך שחלק מן המסרים בהפגנה נאסרו ע"י קצין משטרה שנכח במקום (נספח ב' לתגובה); וכן סרטון המתעד "את הביטויים הקשים שהוטחו בצה"ל ובמדינת ישראל" (נספח ג' לתגובה).
23. לאחר ההפגנה, "סערה הרשת הפנימית בטכניון", והחווייה של הסטודנט מהאירוע קיבלה משנה תוקף מסטודנטים אחרים שחווה את האירוע בדומה אליו (סעיף 25 לתגובה).
24. בשלב זה הסטודנט פרסם את הפרסום – הסרטון בתוספת הכיתוב – בתוך קבוצה סגורה של חברים שאושרו על ידו.
25. לטענת ההגנה, חבר באותה קבוצה העיר לסטודנט כי הוא סבור שהמפגינים לא התכוונו להצדיק את מעשי הטרור של חמאס, ועל כן הסטודנט חזר בו מן הפרסום ומחק אותו (סעיף 28 לתגובה). הסטודנט התכוון כי מי שתומך בארגון טרור או במעשיו דינו כדין אותם מחבלים.
26. ההגנה ציטטה פסיקה התומכת במעמדו הרם של חופש הביטוי במדינת ישראל, וציינה כי בניגוד לטכניון שבחר בטיפול משמעתי בהתבטאויות מסוימות, מוסדות אחרים העדיפו את הפן החינוכי-פדגוגי. ההגנה ציטטה חלקים ממסמך סיכום רב שיח "על גבולות חופש הביטוי במרחב האקדמי בעקבות ה-7/10" (נספח ד' לתגובה), כגון אנשי אקדמיה בכירים שטענו כי "ההליך המשמעתי לא היה ואיננו האמצעי לנהל אירוע כזה" (עמ' 6 לתגובה, סעיף ג'). עמדה זו טענה כי שיחה עם הסטודנטים התגלתה כאמצעי היעיל ביותר והנכון ביותר כדי לחזור לחיים משותפים בקמפוס. זאת ועוד, לטענת ההגנה פסיקה עניפה גורסת כי דווקא כאשר חופש הביטוי רחב יותר, יש אפשרות לפורקן המונע זליגה לאלימות של ממש.
27. לסיכום, לשיטת ההגנה, במקרה דנן הפרסום אינו בסיס מספיק כדי לעצור את מהלך חייו של הסטודנט עד אשר תתברר אשמתו. הדבר הראוי הוא לאפשר לו להמשיך בלימודיו ללא סנקציה מקדימה. קל וחומר כאשר אנו מצויים שנה וחצי לאחר הימים הבוערים והנפיצים של אוקטובר 2023, והרוחות כבר נרגעו. בזמן זה, לא מתקיים צורך מיידי ודחוף להגן על הסדר ועל שגרת הלימודים במוסד.

דין:

28. מדובר בפרסום חמור, אשר צולם בחצרי הטכניון, ומכליל סטודנטים.ות בטכניון תחת הכותרת "מחבלים" וקובע כי דינם מוות.
29. הסטודנט מודה בפרסום, ובכך שמדובר בפרסום שאינו ראוי ולא היה צריך להיות מפורסם. לכך נוסף ונאמר באופן מפורש כי מדובר בפרסום מכליל ומסית לאלימות, שאינו לגיטימי והוא חוצה קו אדום בזה. מכלל הקובלנות שנידונו עד היום בפני בית זה, העוסקות בביטויים שאינם הולמים, זהו הביטוי המפורש ביותר והחמור ביותר.
30. לטענת ההגנה הסטודנט שגה בשיקול דעתו, בשעת כעס, ולאחר מכן התעשת. מדוע שגה? כי טעה לחשוב שאותם מפגינים, אותם כינה מחבלים, תומכים במעשי טרור. אולם חברו אמר לו שהוא סבור שהם לא התכוונו לתמוך במעשי טרור. בעקבות אמירה זו הוא "התעשת" לטענתו, והוריד את הפרסום.

31. סעיף 17.1 לתקנון קובע, כי בית הדין רשאי ליתן צו ביניים, מטעמים שיירשמו, אם מצא כי "קיים חשש להפרעה בשגרת הפעילות בטכניון או לפגיעה בסדר הציבורי בשטח הטכניון או לפגיעה פיזית או אחרת בפרט או פרטים בטכניון או במקרים אחרים מיוחדים אחרים הדורשים זאת". התקנון מקנה לבית הדין המשמעתי סמכות רחבה עד מאד ליתן החלטות וצווי ביניים כלפי סטודנטים. ות, משלל נימוקים, ולרבות החלטות שעשויות לפגוע בסטודנט. ית באופן ניכר.
32. עלינו לשקול בכובד ראש את החשש מפני פגיעה קשה, ואף בלתי הפיכה, במרקם החיים המשותפים בטכניון, אם הטכניון לא ינקוט עמדה נחרצת כנגד גילוי שנאה והסתה היוצא מחברה. בקהילת הטכניון ומכוון כנגד סטודנטים. ות במוסד. אי נקיטת עמדה מצד הטכניון כנגד ביטויים מסוג זה, עלולה להוביל להתדרדרות מהירה של השיח, עד כדי אלימות פיזית. במקרה דנן, מדובר כאמור באמירה מכלילה, חמורה, ומסיתה לאלימות.
33. ההגנה טוענת מחד גיסא כי ימים אלה כבר אינם סוערים ונפוצים כפי שהיה בפרוץ המלחמה, ומאידך גיסא מדגישה שוב ושוב בתגובתה את האלימות במהלך ההפגנה. לעמדת, בניגוד לטענת ההגנה כי "הרוחות נרגעו", הימים הם עדיין ימי מלחמה וכל זיק עלול להפוך בקלות לשריפה משתוללת.
34. שנת הלימודים תשפ"ה בשיאה, ובפתח תקופת המבחנים של סמסטר אביב. הוצאת צו הביניים בהכרח תגרום לסטודנט נזק משמעותי. עם זאת, קיימות ראיות כבדות משקל לביצוע העבירות המיוחסות לסטודנט ולאשמתו. לעמדת, אי הוצאת צו הביניים עלולה לגרום לנזק כבד יותר לקהילת הטכניון, לשגרת הלימודים והפעילות, ולמרקם החיים המשותפים, מאשר הנזק שייגרם לסטודנט בשל הוצאת צו הביניים. גם עיקרון השוויון באכיפה היווה שיקול כבד משקל בהחלטתי זו. לא השתכנעתי, כי הנסיבות במקרה זה שונות מהנסיבות שהיו במקרים דומים אחרים, בהם הוצא צו ביניים. והביטויים שפורסמו שם, אף היו פחות מפורשים מאשר הביטויים בפרסום דנן.
35. נוכח כל האמור לעיל, החלטתי להיענות לבקשת התביעה ולהוציא צו ביניים: אני מורה על השעייתו הזמנית של הסטודנט מלימודים בטכניון, והרחקתו הזמנית מקמפוס הטכניון. זאת החל מהיום, 9.6.2025, בשעה 19:00, ועד למועד הדיון בתיק, אשר נקבע ליום 29.6.2025.

פרופ"א יהודה פינצ'ובר, יו"ר בית הדין המשמעתי.

